

**A PRIZMA ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA, EGYSÉGES
GYÓGYPEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNY
(1134 BUDAPEST, VÁCI ÚT 57.)
KATASZTRÓFAVÉDELMI ÉS POLGÁRI VÉDELMI
SZABÁLYZATA**

Verzió: 1.0

Hatályba lépés időpontja: 2010. május 1.

Jóváhagyta: Locsmándi Alajos intézményvezető

Tartalomjegyzék:

1. Bevezetés	3
2. Fogalmak meghatározása.....	3
3. A szabályzat jogszabályi háttere	4
4. A szabályzat területi, személyi és időbeli hatálya.....	4
5. A szabályzat célja	4
6. A XIII. kerület és az intézmény jellemzői, veszélyeztetettsége.....	4
6.1. A kerület jellemzői.....	4
6.2. A kerület veszélyeztetettsége.....	5
6.3. Az intézmény jellemzői.....	6
7. A települési polgári védelmi szervezeti tagok delegálása és kötelezettségeik.....	6
7.1. A települési polgári védelmi szervezet és a szervezeti tagok delegálása	6
7.2. A települési polgári védelmi szervezeti tagok kötelezettségei	7
8. Az intézményvezető feladatai katasztrófák és veszélyhelyzetek esetén.....	8
8.1. Katasztrófa-elhárítási feladatok	8
8.2. Veszélyhelyzetekkel kapcsolatos mentési tevékenységek	8
9. A katasztrófák és veszélyhelyzetek elhárításában együttműködő szervek.....	10
10. Záró rendelkezések	10

1. Bevezetés

A Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező, nagykorú magyar állampolgárokat polgári védelmi kötelezettség terheli. A polgári védelmi kötelezettség célja fegyveres összeütközés vagy annak veszélye és katasztrófavédelem esetén a lakosság életének megóvása, az életben maradás feltételeinek biztosítása, valamint az állampolgárok felkészítése azok hatásának leküzdése és a túlélés feltételeinek megteremtésére. A XIII. kerületben a polgári védelmi feladatok végrehajtását a kerületi polgármester irányítja. E jogkörében a Prizma Általános Iskola és Óvoda, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben települési polgári védelmi szervezet létrehozását rendelte el. A katasztrófavédelmi és polgári védelmi feladatok egységes értelmezése és végrehajtása érdekében az intézmény vezetője a következő Katasztrófavédelmi és Polgári Védelmi Szabályzatot adja ki.

2. Fogalmak meghatározása

Polgári védelem: a honvédelem rendszerében megvalósuló szervezet, feladat- és intézkedési rendszer, amelynek célja a fegyveres összeütközés, a katasztrófa és más veszélyhelyzet esetén a lakosság életének megóvása, az életben maradás feltételeinek biztosítása, valamint az állampolgárok felkészítése azok hatásainak leküzdése és a túlélés feltételeinek megteremtése érdekében.

Polgári védelmi kötelezettség: az állampolgárokat a polgári védelemtől szóló 1996. évi XXXVII. törvény által meghatározott körben terhelő állampolgári kötelezettség, a honvédelmi kötelezettség része.

Polgári védelmi szervezet: az a szervezet, amely hivatásos személyi állománya és az állampolgárok polgári védelmi kötelezettségének teljesítése útján kizárólag a polgári védelemtől szóló 1996. évi XXXVII. törvény által meghatározott polgári védelmi feladatokat lát el.

Katasztrófa: olyan történés, amely számos ember életét vagy egészségét, a lakosság jelentős dologi értékeit, alapvető ellátását, avagy a környezetet veszélyezteteti vagy károsítja olyan mértékben, hogy elhárítására és leküzdésére hatóságok, intézmények és szervezetek együttműködése szükséges.

Veszélyhelyzet: az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető elemi csapás, illetőleg következményei esetén a Kormány által kihirdetett helyzet.

Szükségállapot: az alkotmányos rend megdöntésére vagy a hatalom kizárólagos megszerzésére irányuló fegyveres cselekmények, továbbá az élet- és vagyonbiztonságot tömeges méretekben veszélyeztető, fegyveresen vagy felfegyverkezve elkövetett súlyos erőszakos cselekmények, elemi csapás vagy ipari szerencsétlenség esetén az Országgyűlés által kihirdetett helyzet

Rendkívüli állapot: hadiállapot vagy idegen hatalom fegyveres támadásának közvetlen veszélye (háborús veszély) esetén az Országgyűlés által kihirdetett helyzet.

Rendvédelmi szerv: a rendőrség, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok, a büntetés-végrehajtási szervezet, a vám- és pénzügyőrség, a hivatásos polgári védelmi szerv, valamint a hivatásos állami és önkormányzati tűzoltóság.

Polgári szerv: az államigazgatási és az önkormányzati szervek, a fegyveres erők és a rendvédelmi szervek kivételével valamennyi jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet és az egyéni vállalkozó.

3. A szabályzat jogszabályi háttere

- 1949. évi XX. törvény a Magyar Köztársaság Alkotmányáról,
- 1996. évi XXXVII. törvény a Polgári Védelemről,
- 1999. LXXIV. törvény a katasztrófák elleni védekezés irányításáról,
- 2004. évi CV. törvény a honvédelemről és a Magyar Honvédségről,
- 27/1997. (VII. 15.) MKM. rendelet a kulturális és oktatási ágazat polgári védelmi feladatairól,
- 18/1996. (VII. 25.) BM rendelet a települések polgári védelmi besorolásáról,
- 13/1998.(III. 06.) BM rendelet a polgári védelmi felkészítés követelményeiről,
- Budapest Főváros XIII. kerület Polgármesterének IV/3-100/2008. számú határozata.

4. A szabályzat területi, személyi és időbeli hatálya, módosítása

Jelen szabályzat a Prizma Általános Iskola és Óvoda, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott alkalmazottaira vonatkozik

Jelen szabályzat 2010. május elsejétől visszavonásig érvényes.

A szabályzatot a vonatkozó jogszabályok változása esetén felül kell vizsgálni, és módosítani kell.

5. A szabályzat célja

A szabályzat célja az intézmény katasztrófavédelmi és polgári védelmi feladatainak egységes értelmezése és végrehajtása érdekében kötelezően betartandó szabályok meghatározása.

6. A XIII. kerület és az intézmény jellemzői, veszélyeztetettsége

6.1. A kerület jellemzői

A XIII. kerület teljes egészében a pesti homoksíkságon terül el, felszínét a Duna tevékenysége alakította ki, a föld mélye bővizű hőforrásokat rejt. Kiterjedését tekintve Budapest közepes

nagyságú kerülete. Határai nyugaton a Duna, északon az esztergomi vasút, keleten a váci vasút, délen a Szent István körút és a Nyugati tér. Közigazgatásilag a IV. kerület, a VI. kerület, a XIV. kerület, a Duna túlszárnyán a III. kerület határolja.

A kerületre jellemző, hogy egy része sűrűn beépített, másik része viszont kertváros jellegű, családi házakkal beépült övezet. Beépítettsége 50 %-os, a zöld területek nagysága alacsony, mindössze 1 km².

A kerület közmű és energia ellátásának helyzete:

Vízvezeték hossza: 184 km

Gázvezetékek hossza: 184 km

Csatornahálózat hossza: 210 km

Elektromos vezetékek hossza: 224 km

6.2. A kerület veszélyeztetettsége

Árvízi veszélyeztetettség

A XIII. kerületet alapvetően a Duna folyó áradása veszélyeztetheti több helyen (pl. a rakpart területe, a Margitsziget alacsonyabban fekvő területei, az Árpád-híd pesti hídfőjének térsége). Az első két esetben a lakosság nem kerül veszélybe, míg a harmadik esetben a kárterület elérheti a Vízfogó lakótelepet is. Árvízi veszélyeztetés területén sajátos, hogy a kerület közigazgatási egységéhez tartozó Népsziget déli része a fővédvonalon belül esik.

Veszélyes üzemek

A kerület területén a veszélyes anyagok vasúti, közúti, illetve vízi szállítása során alakulhatnak veszélyhelyzetek. A Fővárosi Vízművek Margitszigeti Gépháza klórt tárol palackozott formában.

A kerületen kívüli potenciális veszélyforrások:

- Fővárosi Vízművek Budapest III. kerületi Gépháza - 0,045 t klór,
- CHINOIN Gyógyszer- és Vegyészeti Termékek Gyára Rt. - 0,8 t ammónia,
- REANAL Gyógyszergyár - 0,5 t klór,
- Budapesti Vegyiművek - 5,0 t klór,
- Budapesti Húsnagyker K.V. - 9,0 t ammónia,
- Városligeti Műjégpálya - 1,5 t ammónia,
- Népstadion és Intézményei - 1,5 t ammónia .

Közúti hálózat

A kerület közúthálózata sűrű, nagy forgalmú. Burkolt utak hossza:131,8 km, burkolatlan utak hossza:1,6 km. A villamosvonal hossza: 7,3 km. A XIII. kerület közigazgatási területén 1 közúti felüljáró (Váci út - Nyugati tér), 1 vasúti felüljáró (Béke u.), a Rákospatak hídjai, 6 metróállomás (Nyugati pályaudvar, Lehel tér, Dózsa György út, Árpád híd, Forgách utca,

Gyöngyösi utca), 2 hajókikötő (Jászai Mari tér, Margitsziget), 1 vasútállomás (Angyalföldi vasútállomás) és 1 helyközi autóbusz indító állomás (Árpád híd pesti hídfő) található.

Meteorológia

A kerületre általában jellemző meteorológiai, hidrometeorológiai és geológiai adatok: Az uralkodó szélirány: 320 ± 10 °. A középhőmérséklet 50 évi átlagában: januárban -2 °C, júliusban 22 °C. A csapadékmennyiség 50 év átlagában október 1. és március 31. között 300 mm, április 1. és szeptember 30. között 330 mm.

A fentiek, és a 18/1996. (VII. 25.) BM rendeletet figyelembe véve a kerület polgári védelmi szempontok alapján I. besorolású.

6.3. Az intézmény jellemzői

Környezetleírás: Az intézmény használatában álló épületek (1134 Budapest, Váci út 57.; 1133 Budapest, Pannónia utca 81.; 1139 Budapest, Lomb utca 20.) a kerület nyugati részén helyezkednek el.

Környezetében lévő veszélyeztetett objektum: Fővárosi Vízművek Margitszigeti Gépháza.

Megközelítési – kimenekítési útvonal a székhely intézményből: metró, villamos. Az épület gyülekezési körlete az udvar. Az épület több kijáráttal is rendelkezik.

Megközelítési – kimenekítési útvonal a tagintézményből: autóbusz. Az épület gyülekezési körlete az utca. Az épület egy kijáráttal rendelkezik.

Megközelítési – kimenekítési útvonal a Lomb utca 20. szám alatti telephelyből: autóbusz, metró. Az épület gyülekezési körlete az utca. Az épület egy kijáráttal rendelkezik.

7. A települési polgári védelmi szervezeti tagok delegálása és kötelezettségeik

7.1. A települési polgári védelmi szervezet és a szervezeti tagok delegálása

A polgári védelmi feladatok ellátása, szervezetekbe való beosztás érdekében a lakóhely szerint illetékes polgármester vagy megbízása alapján a polgári védelmi parancsnokság (Fővárosi Polgári Védelmi Igazgatóság XIII. kerületi Kirendeltségének vezetője) adatszolgáltatásra kötelezheti a polgári védelmi kötelezettség alatt álló állampolgárokat. Ezek az adatok kiterjedhetnek a szakképzettségre, életkorra, egészségi állapotra stb., elsősorban a szolgálatokba való beosztás, illetve a polgári védelmi feladatokkal való megbízás érdekében.

A kerületi polgármester - IV/3-100/2008. számú határozatával - a települési polgári védelmi szervezetben lévő beosztásokra a Kitelepítési-elhelyezési rajba 3 fő beosztott, az Elsősegélynyújtó őrsbe 1 fő elsősegélynyújtó delegálását kérte.

A polgári védelmi beosztásokba minden belföldi lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező magyar állampolgárságú 18-55 éves férfi és 18-50 éves nő kötelezhető.

Mentes a polgári védelmi kötelezettség alól:

- a terhes nő, terhességének megállapításától kezdve;
- a gyermekét saját háztartásában nevelő anya, a gyermek 6 éves koráig;
- a gyermekét saját háztartásában egyedül nevelő szülő, a gyermek 14 éves koráig;
- a szülő, ha 3 vagy ennél több 14 éven aluli gyermekét gondozza;
- aki a vele közös háztartásban élő, állandó ápolásra vagy gondozásra szoruló egyenes ági rokonát vagy házastársát egyedül látja el;
- aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, vagy aki egészségi állapota folytán a kötelezettség teljesítésére alkalmatlan.

A polgári védelmi kötelezettség teljesítése szempontjából a polgári védelem területi szervezeteibe való beosztás a települési és a munkahelyi szervezetbe való beosztást, a lakcím szerinti beosztás a munkahelyi beosztást megelőzi.

A polgári védelmi szervezetbe beosztott munkavállalót a polgári védelmi feladatok ellátására történő kiképzés, gyakorlat és ideiglenes szolgálat idejére a munkavégzés alól fel kell menteni. A felmentés időtartamára távolléti díj jár, amelyet a munkáltató folyósít.

7.2. A települési polgári védelmi szervezeti tagok kötelezettségei

Bejelentési kötelezettség

A polgári védelmi szervezetbe beosztott állampolgár köteles 15 napon belül bejelenteni a nyilvántartást vezető szervnél a szakképzettségében, munkahelyében, lakcímében bekövetkező minden változást.

Megjelenési kötelezettség

A polgári védelmi szervezet tagja határozattal polgári védelmi kiképzésre és gyakorlatra osztható be, melynek időtartama évente nem haladhatja meg kiképzés céljából a 40, illetőleg gyakorlat esetében a 72 órát. A megjelenésre kötelezett a felhívásban megjelölt helyen és időpontban köteles megjelenni.

A polgármester a polgári védelmi kiképzésen és gyakorlaton való részvétel alól indokolt esetben kérelemre halasztást, illetve felmentést adhat. A felmentés alapjául szolgáló okot a kiképzés, illetőleg a gyakorlat időpontját megelőző öt napon belül kell bejelenteni és igazolni.

A polgári védelmi szolgálat

A kötelezett polgári védelmi szolgálat folyamatos ellátására időbeli korlátozás nélkül vehető igénybe rendkívüli állapot és szükségállapot idején. Veszélyhelyzetben vagy katasztrófa esetén, illetőleg a katasztrófa megelőzése érdekében szükséges beavatkozás céljából, a polgári védelmi szervezetbe beosztott kötelezett részére ideiglenes polgári védelmi szolgálat rendelhető el, amelynek időtartama alkalmanként a 15 naptári napot nem haladhatja meg.

Aki adatszolgáltatási, bejelentési, megjelenési vagy szolgálatadási kötelezettségét elmulasztja, a polgári védelmi kötelezettségek elmulasztására vonatkozó szabályok szerinti felelősséggel tartozik.

8. Az intézményvezető feladatai katasztrófák és veszélyhelyzetek esetén

8.1. Katasztrófa-elhárítási feladatok

- Együttműködés az illetékes katasztrófa-elhárítási szervekkel, az utasításainak megfelelő intézkedés
- Az előre prognosztizálható veszélyhelyzetek feltárása
- A védekezési feladatok nagyságát mérlegelve a védekezési feladatok ellátásához szükséges erők, technikai eszközök felszerelések kijelölése és biztosítása
- Az emberi élet és az anyagi javak mentésének megszervezése
- A mentésben résztvevők ellátásának, pihentetésének megszervezése
- Az intézményi ideiglenes elhelyezésre igénybe vehető helyiségek kijelölése
- A szükséges egészségügyi ellátás megszervezése
- Riasztás, figyelmeztetés, tájékoztatás
- A híradás biztosítása
- Kitelepítés, kimenekítés, elhelyezés
- Kárfelmérés, kárrendezés
- A kárelhárítás során használható anyagi lelőhelyek, eszközbeszerzési lehetőségek kijelölése

8.2. Veszélyhelyzetekkel kapcsolatos mentési tevékenységek

1. Rendkívüli időjárás, szélvihar, erős téli havazás, hófűvás, hideghullám

Teendők:

- Riasztás, figyelmeztetés, tájékoztatás
- Bemenedítés
- Meteorológiai jelentések figyelése
- Létszámellenőrzés
- Nyílászárók bezárása, törött üveg eltávolítása
- Járdák jégtelenítése, hóeltakarítás
- Hosszabb ügyelet illetve hazaszállítás megszervezése
- Szükség esetén elsősegélynyújtás

2. Kommunális ellátórendszer meghibásodása, pl. felhőszakadás, jégeső, villámlás következtében

Teendők:

- Riasztás, figyelmeztetés, tájékoztatás
- Az épületbe való bemenedítés
- Meteorológiai jelentések figyelése

- Hosszabb ügyelet szervezése
- A távolban lakó dolgozók elszállásolása, ellátása (élelem, takaró, tisztálkodás, orvosi ellátás biztosítása)
- Elsősegélynyújtás

3. Járvány

Teendők:

- A járvány súlyosbodásának megakadályozása érdekében elsőként a beteg gyermek(ek) izolálása szükséges. Ezután azonnal az egészségügyi központ értesítése és a gyermekorvoshoz juttatása.

4. Földrengés

Teendők:

- Riasztás
- Az épületből való azonnali kimenekítés
- Elsősegélynyújtás
- Kapcsolattartás az illetékes szervekkel (pl. polgármester, védelmi bizottság)

5. Mérgező vegyi anyagok szabadba jutása

Teendők:

- Riasztás
- Az épületbe való bemenekítés
- A nyílászárók bezárása, az épület hermetikussá tétele (reluxák, függönyök behúzása, nyílások eltömése)
- Víz előkészítése
- Egyéni védelem (a test bőrfelületének minél nagyobb arányban ruhával történő védelme, szükség-védőeszköz kiosztása)
- Elsősegélynyújtás
- Orvosi ellátás megszervezése
- Kapcsolattartás az illetékes szervekkel
- Tájékoztatás a vegyi anyagok veszélyességi jellemzőiről, tennivalókról
- Esetlegesen kitelepítés előkészítése

6. Élővizek és ivóvízkészletek szennyeződése (bakteriológiai, vegyi)

Teendők:

- Palackozott víz előkészítése

7. Nukleáris veszélyhelyzet

Teendők:

- Riasztás
- Egyéni védelem (a test bőrfelületének minél nagyobb arányban ruhával történő védelme, szükség-védőeszköz kiosztása)
- Épület áramtalanítása, fűtés kikapcsolása, nyílászárók bezárása, élelem elzárása

- Elsősegélynyújtás
- Kapcsolattartás az illetékes szervekkel
- Tájékoztatás a sugárszennyezés esetén tanúsítandó magatartási szabályokról
- Esetlegesen kitelepítés előkészítése

8. Épülettűz és robbanás

Teendők:

- Riasztás
- Tűzoltóság értesítése
- Az épületből való kimenekítés
- Elsősegélynyújtás
- Az épület áramtalanítása, gázcsapok elzárása
- Tűzoltás, értékmentés megkezdése

9. A katasztrófák és veszélyhelyzetek elhárításában együttműködő szervek

Neve	Címe	Telefonszám
BRFK XIII. kerületi Rendőrkapitányság	1135 Budapest, Szabolcs utca 36.	(1) 236-2800 107 -segélyhívó
Angyalföldi Tűzörség	1131 Budapest, Zsinór utca 8-12.	(1) 459-2313 105 - segélyhívó
Fővárosi Polgári Védelmi Igazgatóság XIII. kerületi Kirendeltség	1135 Budapest Zsinór u. 8-12.	(1) 340-1503
XIII. kerületi Egészségügyi Szolgálat	1139 Budapest, Szegedi út 17.	(1) 452-4200
Országos Mentőszolgálat	1055 Budapest, Markó utca 22.	104 - segélyhívó
ÁNTSZ XIII. kerületi Intézete	1136 Budapest, Táttra u. 21.	(1) 340-3158
XIII. kerületi Vöröskereszt	1134 Budapest, Váci út 67.	(1) 329 5082,
XIII. Angyalföld Polgárőr Szervezet	1134 Budapest, Hun u. 1. fsz. 3.	(1) 786-1016

10. Záró rendelkezések

Az intézményi Katasztrófavédelmi és Polgári Védelmi Szabályzatát az alkalmazotti testület 2010. április 19-i ülésén véleményezte és 16/2010. számú határozatával elfogadta.

Budapest, 2010. április 19.

.....
intézményvezető